

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Problema educației sufletești și internatele noastre.

— Articol din afară. —

A apărut în Nr. 278 — 1 Ianuarie n. c. din „Românul” articolul cuminte: „Problema alimentației din internatele noastre”. El privește numai o latură a chestiunii în legătură cu internatele. Am crezut, că nu va fi fără de interes, dacă am întoarce medalia și am privi în față și: „Problema educației sufletești în internatele noastre”. Una va întregi, dacă nu mă înșel, pe cea de a doua.

Este o chestiune de viață pentru noi, cum este de altfel pentru oricare popor chestiunea aceasta. Importanța ei nu se ascunde dimineața ochiului nepreocupat al fiecărui om cinstit. În internate se cresc mlădițele tinere, plâpânde ale neamului nostru: aceia, cari azi-mâne vor fi generația de luptă, spiritul cărmuitor al marilor noastre aspirații. Or, nu este indiferent, dacă cei cari vor urma după noi, au să poarte în sine germenul vitalității, sau vor să infiltreze în vinele nepoților sângele stricat, sângele bolnav al unor indivizi decăzuți sufletește, pierduți pentru sborul oricărui avânt mai curat.

Neamul nostru, așa cum este el astăzi, își fixează moșii și strămoșii în șirul acelor țărani, arși de soare, bătuți de vremuri grele, umiliți de străini dar neprihăniți la inimă. N'avem printre noi alt soi de oameni. Din coapsele lor a ieșit tot ce am avut și avem mai bun.

Căutați arborele genealogic al tuturor

apostolilor noștri și veți observa că nu e de lipsă o coborâre prea vertiginoasă pe trunchiul lui în jos, pentru ca să ajungem la cutare bade Niculae, bade Toader, bade Ion din vre-un sat românesc. El este tulpina. El, cel sănătos la minte, cel curat la inimă, cinstit la vorbă și neatins la suflet. El, săracul bade Ion, care a trăit o viață și a murit o moarte de om împăcat cu sine, împăcat și cu cei pe cari i-a lăsat pe urma sa. El, care n'a știut atâta învățătură, a avut însă în pieptul său acel instinct dumnezeesc, pe care l'a ascultat cu evlavie și care îl sfătua să nu lase de moștenire neamului său vârstare putrede, surcele bune de ars cuptorul tuturor patimilor stricacioase de suflet. Curățenia satelor noastre a fost până mai deunăzi temeiul, pe care s'au zidit generațiile noastre de cărturari.

Azi însă învățăm mai multă carte, suntem mai trenați intelectualicește, ne creștem odoarele în orașe și orașele moderne, ori cari voesc să fie moderne, azi duhul viguros al satelor a scăzut pe planul al doilea.

Marii întemeietori de internate românești au observat primejdia, ce ne păzia, neștiind conserva, ceea ce am eredit dela părinți: curățenia sufletească. Iar aceasta era grea de păstrat pe stradele atât de pline de praf dela orașe. De aceea au adunat ban lângă bănuț și ne-au ridicat internate românești, cari voiau să fie adevărate case de creștere sufletească. Pe frontispiciul alor două internate ale noastre, înțeleptul fondator a voit expres să se așeze în slove mari latinești: „*Scientiis et pietati juventutis romenae*” — Științelor și evlaviei tinerimei românești”.

Acesta a fost spiritul diriguitor al inte-

meitorilor. Acesta și singur numai acesta îndrituește existența internatelor la noi.

Corespund oare internatele de băieți și de fetițe acestei meniri a lor? Ne cresc ele elemente sănătoase, de cari să putem lega nădejile noastre cele mai temute? Viața ce pulsează între zidurile lor este ea așa cum este apa izvorului dela munte, chemat să devină cu vremea fluviu aducător de mult bine pe unde unda își sparge drumul?

Eu nu citez să zic că da. Durere, eu nu pot să susțin teza afirmativă. Argumentele mele ar fi prea debile, ar suferi de anemie, cum sufer anuarele școlilor noastre, când vorbesc despre lucrul acesta.

Și oare pentru ce?

Pentru că, mă rog, nu va fi nimeni atât de miop să nu observe, că atunci, când o afirmațiune se sprijinește numai pe câteva vorbe vagi, generale, cari nu spun nimic, ci numai presupun ceva nedeslușit, ceva, ce ar voi să ia locul dovezilor, nefericita de afirmație poartă în simbure un mare semn interogativ.

Pentru că, mă rog, atunci, când toată lumea știe, că *unii* (subliniez, ca să nu se zică și despre mine, că văd prea în negru totul) „interniști” sunt mai mult „elevi externi” decât „interni” în orele de ziua, când nu sunt prelegeri, ori *câteodată* (subliniez din nou, din acelaș motiv) și în orele de noaptea, când nu sunt în dormitor; atunci, când printre cărțile lor de lectură predilectă se găsesc de acele, cari stau rău chiar și în mâinile unui om mare; când, trecând pe sub geamurile internatului, auzi cuvinte și frânturi de fraze puțin cuvivoase, ori să le zicem pe nume —

Ermanno Wolf-Ferrari.

(Urmare).

Femeile curloase e un admirabil capitol strengăresc din tragicomedia vieții casnice cu învingerea șireteniei femeiești. Iar *Cei patru bătărași* e o preamărire a burghezimei înguste în coloritul baroc alui Goldoni. Cei patru burghezi venețieni sunt în fond cei mai inimoși patroni din lume, cari își iubesc nevasta și copiii cu toată gingășia. Ei trăiesc însă în credința că această gingășie trebuie ascunsă sub masca de grobiani, săcăiți și morocănoși ca astfel în casă să domnească disciplină și ordine. În casă urlă, fac gălăgie, injură în stânga și dreapta, au maniere de canibali, își logodesc copiii într'olaltă dar le interzic să se vadă înainte de ospăț. Femeile își iau refugiul la șiretlicuri. La un bal mascat părechile logodite au prilejul să se vadă. Bărbații urzuzi află de aceasta și gălăgia își ajunge culmea. Dar la urma urmelor tot femeia triumfează. Sălbaticilor e destul să li se netezească puțin bărbia ca să se îmblânzească și să ajungă la convingerea cuminte că prin bătărași nu poți dobândi nici iubire și mai puțin liniște casnică. Bărbații ca semn de împăcare întind mâinile femeilor, iar cei logodiți își dau primul sărut. De ce să fie căsnicia un vecinic războiu? Nu! — observă Goldoni — căsnicia e un bal mascat, la urmă arunci

masca și pornești mulțumit chef. Așa a fost aceasta totdeauna, și când luă moșul pe bunica și așa trebuie să fie și când Filipeto va fi silit să miște leagănul în care doarme tână odraslă, Lucieta sa din cap până în picioare. Da, da, tinerilor fiți voioși n'o să ne mai bocim, să trăiți cu toții — mâncarea se răcește, — zice glumind convertitul Lunardo, care odinioară era cel mai bătăraș dintre cei patru „grobiani”. Lumea burghezimii moralizatoarea din comedia lui Goldoni a primit cea mai adevărată expresie în muzica lui Ferrari. Glume cu spirit, comic grotesc, humor sănătos, senzualitatea frumoasă a canzonelor italiene, o limbă de conversație uimitor de reală la cei patru grobiani sunt în modul cel mai norocos împărechiate în această partitură, cari însă pe lângă toată laxitatea conturilor sunt totuși ținute la un nivel destul de moderat ca să nu treacă niciodată marginile unui stil muzical ireproșabil.

Wolf-Ferrari, cu o naivitate care se potrivește admirabil mileului burghez face ca melismele sale grațioase să se repete de 2, 3, 4 chiar de 6 ori, fără a plictisi și fără a ajunge guraliv, lasă să răsune o melodie primitiv de simplă ca apoi un mic fis, o mică disonanță să-l dea o aromă deosebită. Cât de diferentiat și personal e simțul lui ritmic. Cât de primitive mijloacele lui. Cu câtă siguranță și cât de natural își construiește temele de ansamblu înce-

pând dela terzet până la artisticul „decett” din scena finală viforoasă a actului al doilea cu tema purtată de trompete: „Când moșul luă pe bunica”, leitmotivul operii. Cât de vioi e coloritul orchestrării.

Secretul Susannei, intermezzo într'un act, și *Gluvaerul Madonnei*, sunt compoziții mai noi. Și aici aceleași calități ca la toate compozițiile lui Ferrari. Subiectul atât de neînsemnat din *Secretul Susannei* ticluit într'un drăgălaș libretto de Enrico Golisciani primește o expresie atât de firească și plastică în muzica nou născutului Mozart. Contesa Susana măritată abia de-o lună, fumează cu pasiune. Bărbatul ei Gil, din întâmplare nefumător simte mirosul de tutun și o jelozie chinuitoare începe să-l stăpânească. Scenele de jelozie vin unele după altele, neînțelegerea reciprocă, credința bărbatului de-a fi înșelat de aceea fără de care viața lui e moartă, fac ca în pacea sfântă a traiului lor de porumbei pacinici să se deslănțulească furtuni neobicinuite cu ruperi de nori și de scaune, cu vase aruncate la pământ cu plânsete, reproșuri cu polecirii caraghioase. O furtună casnică produsă de niște nori de țigaretă. Și muzica lui Ferrari pastisează această furtună cu un penel atât de real încât te fascinează dela primul moment. O muzică mai jingăse decât rotogoalele de fum ce se desprind din țigaretă naivei contese. Nu există un sin-

murdare; atunci, vai, atunci, salutare onorabile d. rector sau director, dar eu nu pot că vă apăr teza, că internatul dvoastre ar fi, cum l'au dorit, cei cari i-au pus peatra de temelie.

În internate este lipsă de disciplină, este lipsă de control scrupulos, este lipsă de dragoste părintească. Mamele și-au trimis poate suspinând pușorii, cărora abia le-au crescut aripile, ca să fie păziți, să fie grijiiți, să fie crescuți. Multe mame vor fi avut însă prilejul să nu-și mai cunoască copiii întorși din internat. Ei erau alții. Mai mărișori poate la trup, dar (sărmana mamă își simte umede genele) de pe frunte, din ochi li-se citește, că mai mici cu mult la suflet. Nu-i va zice nimic, mama, îl va gingăși cu dragoste ca și mai înainte, în inima ei însă se va trezi o bănuială, ce ar voi să nu fie adevărată: s'a dus Ionel la internat îngeraș și s'a întors îngeraș negru.

Internatele trebuiesc, cât numai se poate, să țină locul părinților. *Superiorii au să fie mereu printre elevi* și să-i studieze cu deamănuntul. Să se priceapă la pătrunderea sufletelor celor mici și să nu se lase nicicând conduși de alt cuget, afară de acela de a crește oameni întregi. Băieților au să li-se țină conferențe ușoare în direcția morală, așa să li-se vorbească cu inima în mână.

Ceeace însă este mai de dorit să fie în internatele noastre, este spiritul adânc, curat creștinesc. Fără el vom spoi morminte, nu vom forma însă caractere.

Poporul nostru este creștin prin tradiție, creștin în datini, creștin în întreagă concepția sa despre lume. Har Domnului, astăzi și intelectualii noștri par a reveni la vechea ogașă; de multe ori însă numai după o scurtă eclipsare pe alte cărări, — efect, poate, al vreunui internat.

Or bine, țaranul nostru dacă plătește taxa pentru internat, apoi de sigur nu dorește să vadă țandăra aruncată departe de copac, intelectualul nu voeste să vadă copilul crescut cum poate el a fost crescut.

Mai imperios însă este reclamată educația intensiv sufletească de aspirațiunile de viață ale întregului nostru neam. După răs-

boiul mondial vor trebui surogate multe forțe pierdute. Ne-au murit și ni s'au nefericit foarte mulți tineri, foarte mulți bărbați. Cantitativ este cu neputință să-i înlocuim curând. E necesar să-i înlocuim calitativ. Dar aceasta fără o creștere sufletească deosebit de îngrijită a elevilor și în special a elevilor din internate este un nonsens: vom avea orbi conducători de orbi.

Nu am amintit cazuri, nu am amintit persoane, am spus un adevăr vrednic să fie meditat de cei competenți. Admit, că uneori găsim și lucruri frumoase în câte un internat. Admit, că este greu ceeace se cere. Admit, că ici-colo s'au făcut chiar progrese. Aș voi însă să nu fiu nici răstălmăcit și să se recunoască fără șovăire, că tocmai de multă laudă nu suntem demni.

Virgilius.

Ziaristii români și războiul.

Concurs de redactor la „Gazeta Transilvaniei”.

Arad, 11 Ianuarie.

Cetim în numărul de sărbători al Gazetei Transilvaniei, un concurs de redactor la cotidianul din Brașov. „Avem lipsă urgentă de un redactor, reflectanții, cu pregătirea recerută, să se adreseze dlui Dr. Nicolae Vecerde, președintele societății de editare a ziarului...” Este acesta un concurs singular, întâiaoară se citește în presa noastră de dincoace, și este vrednică de o atențiune cât mai largă.

Aici am ajuns! Cel mai vechiu ziar românesc de dincoace de munți, care de mai bine de 70 de ani, cu cinste ține sus ridicată flamura ideilor pentru întărirea vieții noastre politice și culturale, este necesitat să deschidă concurs de redactor ca să poată apărea pe mai departe. Ziaristul de profesiune, cu alese calități, d. Victor Braniscea, n'a fost scutit de serviciu militar, deși Gazeta Transilvaniei l-a reclamat de mai multeori dela ministerul de războiu, acum două luni a plecat sub arme, iar la 15 Ianuarie intră sub arme și Aron Cotruș, actualul redactor al ziarului.

Cine va concura, unde este ziaristul cu pregătirea necesară „recerută” care ar putea astăzi să se angajeze ca redactor, să ocupe acest post de deosebită răspundere în viața publică românească? Întrebarea aceasta credem că va fi dăruit atâtea minți zilele aceste, ne-a frământat și pe noi, ziaristii dela Arad, cari dorim ca Gazeta Transilvaniei să-și mențină tradițiile, continuitatea, prestigiul și pe mai departe.

Ori, întrebarea de sus poate primi un răspuns acceptabil credem, îndată ce am căuta să rezolvim problema pusă în titlul articolului: ziaristii și războiul. Amintiam că reclamările făcute de Gazeta la ministerul de războiu pentru d. Victor Braniscea n'au avut succes. Peste tot, nici un ziarist român n'a fost scutit de serviciu militar în monarhie, nici un Român mânuitor al condeiului n'a fost scutit sub titlul de ziarist. Situația dela Gazeta ne este prilejul cel mai nimerit, ca să spunem lucrurile pe nume.

D. ministru de războiu a consimțit să recunoască necesitatea oamenilor de condei chiar la ziare cari nu pot face prin colaborarea lor decât servicii locale, pot servi cu informații abia în oraș, și deci a hotărât să-i dispenseze de participarea lor în campanie, dar o necesitate ca aceasta cu mult mai vie, cu mult mai ardentă este în ziaristica românească, al cărei rol este de importanță hotărâtoare, căci orientează și îndrumă o întreagă opinie publică românească.

Forțele ziaristice românești de dincoace în-

tr'adevăr sunt puține, câteva. Deja cu înrolarea dlor Montani, Braniscea și Cotruș, ele scad în mod simțitor. Noi, colegii dlor, cari mai suntem încă acasă, meditam cu tristeță asupra acestei scăderi. Convingerea noastră este că d. ministru de războiu, și d. primministru, îndatăce li s'ar face o icoană a situației reale în publicistica românească, vor conveni să absolve forțele presei noastre de serviciu militar, doar ziaristii români sunt puteri indispensabile cari fac aici acasă poate că cel mai real serviciu, promovează binele obștesc, împacă trebuințe, necesități naționale și prin ele sporesc întărirea patriei.

Consultăm deci pe oamenii noștri de cădere pentru o intervenție în acest senz. Să revenim la situația Gazetei Transilvaniei. Dacă s'ar cere din nou, nu știu a cătuoră, scutirea de serviciu pentru d. Victor Braniscea, — și ar trebui să se ceară! — poate s'ar primi acelaș răspuns, că d-sa a fost ofițer activ, că este de o constituție fizică ireproșabilă, și iarăș cât privește pe d. Aron Cotruș, ar putea obiecționa, — fără nici o îndreptățire, — că n'ar putea să se bucure în plenitudinea înțelesului de titlu de gazetar. Dar mai este un al treilea om, un ziarist încercat, care numără zece ani de profesiune gazetărească, omul inzestrat cu toate dexteritățile de redactare a unui ziar românesc, d. Ion Montani.

Gazetar român ireproșabil, ca soldat d. Ion Montani, poate face foarte puține servicii utile. Constituția fizică este puțină, debilă, de nouă luni o duce prin spitalele Austriei. Indrăsnim să ne spunem modesta noastră părere că, prețuitul nostru coleg, alături de care ani de zile ne-am întovărășit condeii, care ni-a fost și îndrumător, doar nimeni nu-i contestă abilitatea de mănuire a condeiului, sagacitatea în rezolvirea problemelor, da, d. Ion Montani, îl socotim cel mai chemat să fie pus în fruntea Gazetei Transilvaniei.

D. Ion Montani poate avea foarte în grabă titlul de scutire. O spunem din cap de loc că Gazeta Transilvaniei ar avea omul competent să îngrijească de destinele acestui ziar timp îndelungat, și în presa noastră de dincolo ar fi o unitate de vederi, de orientare, de identică pătrundere a problemelor. Nu vrem nici decât să dărimăm prestigiul nimănui, dar Brașovenii se vor fi gândind poate la d. Emil Isac. Colaboratorul nostru din Cluj însă, condeiu abil și naționalizat de când cu războiul, trebuie controlat, supus „cenzurii”, altfel ne temem de echilibrul raporturilor din Gazeta și alte ziare, chiar ziarul nostru.

Ne întrebăm deci: procede-vor bărbații noștri de cădere în chipul ridicat de noi mai sus, fără amânare, vor cere scutirea dlui sublocotenent Ion Montani? Cu cel mai curat gând, cu cea mai curată intențiune punem întrebarea aceasta...

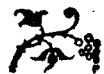
AVIZ.

Aducem la cunoștința abonaților noștri că „Calendarul partidului național” pe 1916 e complet epuizat și nu se mai poate retipări. Sumele ce vor sosi de azi încolo pentru calendar, se vor socoti în abonament sau se vor retrimite.

Administrația ziarului
„ROMÂNUL”.

PENTRU „ALBUMUL DECORAȚILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informațiunile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă)

(Sfârșitul în nrul viitor).

România n'a permis încă trecerea trupelor rusești.

România și acțiunea Rusiei în Balcani.

Tratatul la Roma, Petrograd și București. — Cea mai importantă chestiune a politicii mondiale. — Parlamentul român și idealul național. — Precizarea atitudinii grupării marghilomaniste. — D. Sassonow despre România. — Păreri bulgărești. — Prim secretarul legăției române din Paris în București. — Transportarea mărfurilor românești depozitate la Salonic. — Consiliu de miniștri român.

Arad, 11 Ianuarie.

„La Dépeche” din Toulouse, vorbind despre operațiunile militare din Balcani, scrie că o *ofensivă viguroasă din partea armatei rusești din Basarabia contra Bulgariei ar folosi mult trupelor anglo-franceze din Balcani.*

Dar, spune autorul articolului din „La Dépeche”, *Rușii n'au obținut încă din partea României autorizarea de a terece prin teritoriul ei.*

După informațiunile corespondentului din Roma al lui „Daily Chronicle” în cercurile oficiale din Roma se menține părerea că *Rusia își va începe acțiunea în Balcani numai după ce se vor fi terminat negociațiunile ce se urmează în prezent la Roma, Petrograd și la București, ce privește atitudinea României.*

Vorbind despre atitudinea României ziarul rus „Birjevia Wiedomosti” scrie, între altele: *„Cea mai importantă chestiune a politicii mondiale în momentul de față e atitudinea României. Cu greșelile diplomației noastre am avut deajuns. Pentru România numai acel factor ar putea fi decisiv, dacă am înregistra succese mari în operațiunile noastre de pe câmpul de luptă din Galiția și Bucovina. Dacă așteptările ce le legăm de această ofensivă, vor fi satisfăcute, e incontestabil atunci că politica guvernului din București se va pronunța pentru împătrita înțelegere.*

Vorbind despre discuția la Adresă ce a avut loc în parlamentul român, ziarul bucureștean „Libertatea” scrie următoarele:

„Discuția la Adresă s'a terminat și parlamentul a luat vacanță până după sărbători. Nu vom face aci bilanțul lucrărilor parlamentului dela 15 Noembrie până azi, nici nu vom insista asupra talentului oratoric al celor ce s'au perindat la tribună. Astfel de aprecieri sunt astăzi, — când neamurile reinvie din sânge și carne sfărâmată, — cel puțin deplasate.

Ținem numai să constatăm că *parlamentul românesc și-a făcut datoria față de idealul românesc.* El a afirmat existența acestui ideal în integralitatea lui.

S'a vorbit în parlament și de *Basarabia*, de durerea celor două milioane de Români de peste Prut, de rana făcută în trupul țării la 1812 și agravată la 1877.

Fără îndoială că nu ne închipuim că în urma discursurilor ținute, vom relua Basarabia. Suntem însă ușurați. Generațiile viitoare nu vor putea să ne acuze că, în zilele sângeroase de acum, idealul național a fost măsluit în parlamentul românesc.

Ar fi prea mare rușinea pentru generațiile de azi și prea mare durerea pentru generațiile viitoare, să se știe că atunci când în sufletul poporului român a încolțit nădejdea reintregirii naționale, conducătorii lui au ascuns Basarabia din ochii speranțelor românești”.

Sub titlul „Masca a căzut” — ziarul „Naționalul” din București, face următoarele constatări asupra actualului situații politice din România:

— Este în adevăr un trist echivoc acela

care persistă în sferile guvernamentale și în camera liberală unde pe când guvernul se declară deocamdată pentru a politică *neutră* vedem atitudini ostentative de aprobare a tuturor oratorilor cari, ca dnii *Carp, Stere și Arion* propovăduiesc o politică alături de puterile centrale.

Acest echivoc prelungindu-se devine o cauză de adâncă neliniște și trebuie să regretăm odată mai mult că d. prim-ministru a persistat într-o tăcere încăpăținată care apropiată de manifestațiile majorităților sale pare că ar încuraja tocmai ipotezele de a căror realizare posibilă ne cutremurăm cu toții.

Dar, masca a căzut cel puțin în ce privește gruparea *marghilomanistă* și — lucru neașteptat d. *Const. Arion* e acela care s'a însărcinat cu această operă de *sinceritate*.

Ceea ce trebuie să reținem e declarația, care i-a fost smulsă, că partidul său înțelege că *politica de posibilități este politica unei acțiuni alături de Germania.* Nu ne-am îndoit niciodată că acesta a fost întotdeauna gândul ascuns al grupării *marghilomaniste*, dar e bine că o declarație categorică a fost făcută în acest sens de unul din fruntașii ei. Cel puțin în ce privește pe d. *Marghiloman* echivocul a încetat. Când va înceta însă nedumerirea ce aruncă în suferință atitudinile contradictorii ale guvernului și ale majorității sale?”

Lui „Berliner Lokalanzeiger” i se comunică din Haga:

„Într'un interview acordat unui redactor al ziarului american „Outlok” d. *Sassonow*, ministrul de externe rus, a făcut următoarele declarațiuni:

— *Nu cred că Polonia și Belgia vor rămâne Germaniei. Interesul ce îndeamnă Anglia, Rusia și Franța să lupte pentru eliberarea acelor țări este foarte mare decât să se presupună că aceste mari puteri ar putea abandona acest lucru.*

La întrebarea ziaristului întru cât acțiunea balcanică se poate considera ca ceva secundar din punct de vedere panslav, d. *Sassonow* a răspuns:

— *Singura cale de a ajuta pe Sârbi să-și recâștige țara va fi învingerea armatelor rusești pe câmpul de luptă din Galiția.*

Un atac direct în contra Bulgariei, mai ales de uscat este exclus. *Dar în stârșit că unde și când se va produce aceasta, deciziunea în această chestie nu cade în competența bărbatilor de stat, ci a armatei. În consecință Rusia este pe deplin mulțumită cu situația aliaților în Balcani.*

Ce privește atitudinea României și Greciei ministrul de externe rus a spus:

— *Nu cred că puterile centrale ar reuși să câștige România și Grecia de partea lor. Ar fi deadreptul comic a se crede, că 8 milioane de Români să atace 180 milioane de Ruși pentru a anexa 600.000 Români basarabeni, mai ales dacă ne gândim, că alăturându-se către Rusia România ar câștiga Bucovina și Ardealul cu 5 milioane de Români.*

D. *Sassonow* a terminat spunând că *România nu se va alătura nici într'o parte, ci va rămâne neutră”.*

Întrebat asupra intențiilor Rusiei de a trece trupe prin România contra Bulgariei, generalul bulgar *Bridjev* a declarat unui redactor al lui „Dnevnik”, că *nu crede aceasta posibil.*

„Într'un rând chiar — spune mai departe

generalul — guvernul român ne-a asigurat că ar considera ca un act ostil o asemenea încercare din partea Rusiei.

Rușii nu pot conta în nici un caz pe ajutorul României, deoarece atunci și România ar fi nevoită să guste din necazurile războiului, pe cari până acum guvernul român caută mereu să le înlăture. *Situația actuală politică și militară a României e o garanție destulă că ea nu se va lăsa ispitită de aventuri, ale căror rezultate sunt dubioase.* Cu noua quadruplă (Germania, Austro-Ungaria, Turcia și Bulgaria), România are legături foarte intime, cari sunt încă o garanție în plus pentru siguranța atitudinii vecinului nostru dela Nord”.

Ziarul bulgar „Kambana”, ale cărui legături cu ministerul de externe bulgar sunt cunoscute, publică următoarele:

— *Diplomația rusă face sforțări mari spre a câștiga prietenia României. Emisari de tot soiul fac neîncetat naveta între Petrograd și București. Ultimul mare emisar a fost Șebeko. După dânsul a venit la București unul din nenumărații mari duci ai Rusiei (?)*

Să-și închipuască Rusia că, în împrejurările actuale a teatrelor de războiu din Occident și Orient, va putea să atragă pe România în acțiunea înțelegerii, — este de neînchipuit. Diplomația rusă prin urmare se sforțează doar să oprească România de a nu se alipi către împătrita-alianță. Și pentru a avea — până la un punct — însemnătate demersurile ei la București, Rusia încearcă să reia ofensiva în Bucovina. Se înțelege că încercările ei n'au succes, ceea ce arată și mai mult slăbiciunea Rusiei. Așa dar despre o apropiere a României de Quadruplă nici vorbă nu poate să fie”.

Ni se anunță din București că d. *Jean Lahovary*, primsecretar de legăție al României la Paris, a sosit în capitala României.

Negocierile urmate în vederea transportării mărfurilor românești depozitate la Salonic și cari urmează a fi aduse în România pe linia Occilar—Adrianopol, sunt pe punctul de a se termina cu bine.

D. *Dr. Anghelescu*, ministrul lucrărilor publice, a avut mai multe întrevederi pentru buna reușită a negocierilor, cu ministrii Greciei, Angliei și Bulgariei, din București.

Sub prezidenția dlui *I. I. C. Brătianu* șeful guvernului a avut loc *Luni seara* — înainte de sărbătorile Crăciunului, — un consiliu de miniștri.

Obiectul discuției a fost în primul rând situația externă, asupra căreia d. prim-ministru a dat relațiuni privitoare la evenimentele din Balcani.

Consiliul a dat deosebită atențiune situației financiare. D. *Emil Costinescu* ministrul finanțelor a insistat asupra ameliorărilor constatate la unele capitole bugetare, arătând că exportul cerealelor va putea aduce serioase solduri bugetului, înviiorând în acelaș timp și piața interioară și bursa efectelor.

Au fost discutate de asemeni măsurile prin cari s'or putea realiza transitul mărfurilor prin Bulgaria.

Consiliul a rezolvit apoi lucrările curente.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 10 Ianuarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: In Galitia ostică și la hotarul Bucovinei nici ieri nu s'au dat lupte importante, numai la Toporouș am respins un atac dușman. Alte evenimente nu sunt.

Pe frontul italian: Pe linia sudvestică, în comitatul Goritiei, pe teritoriul Col di Lanai și pe sectoarele dela Vilgereuth s'au dat lupte de artilerie. Incolo activitatea de războiu a pauzat.

Pe frontul sudostic: Coloanele noastre înaintate spre Berane au respins Muntenegrinii de pe mai multe înălțimi la Bioce. De aici spre nord la malul ostic al Limului am împrăștiat dușmanul. Trupele cari au să înfrunte greutățile cauzate de zăpada din munți, desvoltă o activitate cu succes. La Tara se dau lupte de artilerie și mici ciocniri. La frontiera sudvestică a Muntenegrului luptele continuă.

Berlin, 10 Ianuarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: In Champagne spre nordvest dela Massiges, trupele noastre au ocupat poziții de observare și tranșee dușmane pe întindere de mai multe sute de metri. Am făcut pradă de războiu 423 Francezi, între cari 2 ofițeri, 5 mitraliere și 3 aparate de svărlit bombe. De aci spre est s'a zădărnicit un atac francez. O diviziune germană de aeroplane a atacat stabilimentele militare din Fournes.

Pe frontul oriental: Situația generală e invariabilă. La Berestani am respins un atac rusesc înaintat.

Pe frontul din Balcani: Nici un eveniment.

Constantinopol, 10 Ianuarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul dela Dardanele: Din Sedil Bahr am gonit dușmanul. Despre luptele puse în preparație de trei zile și începute ieri după amiază, n'au sosit știri amănunțite. Atâta însă știm, că trupele noastre au ocupat toate tranșeele construite înainte de războiu la Sedil Bahr și Tekeburnu. La înaintarea noastră din centru am răpit nouă tunuri. Baracele de campanie ale dușmanului împreună cu tot conținutul lor au ajuns în stăpânirea noastră. Artileria noastră a scufundat un vas de transport dușman, care transporta trupe. Enorma pradă încă n'a putut fi socotită. Pierderile dușmanului sunt foarte mari. In urma unui atac aerian al nostru, un al treilea aparat tip Fahrman și un biplan dușman s'au aprins și prăbușit la Sedil Bahr. Pe frontul acesta de un an întreg, dușmanul a făcut toate eforturile posibile pentru ca să ne zdrobească, succesul final însă, sunt pierderile lui grozave. Acuma a fost nevoit să se retragă în urma eroicei rezistențe a armatei noastre, care a manifestat un eroism istoric, nimicind în chipul acesta toate nădejdele dușmanului. Preamărim pe cei căzuți făcându-și datoria și exprimăm mulțumiri bravelor noastre trupe.

Pe frontul Irak: O diviziune dușmană din Imam Alighardi, pentru ca să vină întru ajutorul situației din Cut-el-Amara, la 6 Ianuarie sprijinită de patru vase de războiu a atacat cu vehemență pozițiile noastre de lângă Cheick Said, cale de o zi dintre aceste două teritoare. Contraatacul trupelor noastre a respins dușmanul. Pierderile dușmanului se urcă la 3000 oameni. Îndeosebi un regiment de tînțăși a suferit pierderi enorme. Din celelalte fronturi nu este nimic de comunicat.

Rusia prepară surprize?

Lupte teribile în Bucovina.

Ofensiva rusească este îndreptată împotriva Ungariei. — Tarul și generalul Pau pe frontul bucovinean. — Voci de presă despre importanța ofensivei rusești. — Rușii proiectează două ofensive deodată.

Arad, 11 Ianuarie.

'Criticul militar al lui „Temps” scrie următoarele:

— *Deși comunicatele oficiale rusești nu amintesc nimica despre luptele din hotarul Bucovinei, e fără îndoială că pe zi ce merge trebuie să le dăm tot mai multă importanță. E foarte probabil, că armata rusească care trebuia să meargă împotriva Bulgariei îndeplinește un plan bine chibzuit și premeditat. Rusia pregătește surprize nu numai dușmanilor ci și aliaților săi. Franța și-a bătut capul mereu, cum s'ar putea efeptui ofensiva armatei rusești împotriva Bulgarilor fără violarea neutralității României. Se vede că ofensiva rusească nădăjduiește toate succesele pe linia aceasta.*

„Inrependance Roumaine” are din Petrograd informația, că ofensiva aripel sudice rusești direcționată împotriva Ungariei nu va slăbi până când nu va duce la îndeplinire isbănde dorite. Intre Pinsk și Chotin, Rusia dispune de o armată de 2 milioane.

Lui „Kölnische Zeitung” i se anunță din București: Din sursă din Predeal, ziarele de aici anunță despre noua ofensivă rusească, că atacul principal orientat spre Cernăuț, a fost premers de o activitate artileristică de cincizeci de ore, în care ploaia de obuze sbura din patru sute de tunuri asupra pozițiilor austro-ungare. Cartierul general rus este în Mohliev. Tarul împreună cu generalul Pau sunt la cartierul de războiu. Armata austro-ungară pare a fi destul de rezistentă, deoarece interprinde și contra atacuri.

Din Zürich se anunță: Corespondentul din Petrograd al lui „Corriere della Sera” telegrafiază despre importanța politică și militară a acestei noul ofensive rusești, că statul major rus a edat un comunicat despre aceasta neașteptată ofensivă de iarnă, care împrejurare pare de mare însemnătate. Se svonește adecă, că nu e vorba decât de neînsemnate lupte de poziții de pe un sectoare al frontului sudic. S'a adevărit însă, că nouile bătălii vor duce rol însemnat, cari vor fi decisive asupra luptelor din sudul Europei, Ziarele rusești au vorbit despre aceste lupte în termeni foarte discreți. Organul oficios al pressei militare rusești „Ruskij Invalid” scrie următoarele:

— Pe frontul sudic, dela râul Pripet până la frontiera română, au început noui lupte, cari în anume puncte ale teritoriilor de operație au caracterul foarte îndârjit. Pressa n'a comunicat încă amănunțele acestor lupte. Aproape numai din comunicatele oficiale germane se poate ști, că trupele noastre au început o nouă ofensivă pe frontul sudic și că cele de pe frontul basarabean, spre nord dela Zalesky până la Nistru sunt foarte fervente, cari se observă în deosebi între Zalesky și Cernăuț pe sectoa-

rele dintre Prut și Nistru. In jurul Cernăuțului sunt concentrate puternice forțe austro-ungare.

Corespondentul lui „Corriere della Sera” scrie: O privire pe harta militară înfățișează importanța colosală militară și politică a acestui sectoare. Zona de războiu este în nemijlocită apropiere de mult discutatul pământ românesc. „Birsevija Vjedomosti” scrie un interesant prim-articol în care desfășură importanța glasurilor tunurilor rusești cari și-au pornit din nou buiburile. Dela ele se așteaptă rezultatul ce n'a reușit să-l îndeplinească diplomația și tot tunurile sunt chemate să coreagă greșelile comise de birourile militare. Cea mai actuală și presantă chestiune politică a timpului din urmă a fost aceea care s'au ocupat de atitudinea României.

Cu toate că pour parleurile și pertractările diplomatice se vor continua încă, este evident că deslegarea situației depinde de evenimentele strategice cari se vor statori în operațiunile din Galitia și Bucovina. Fiecare pas înainte, făcut de soldații noștri pe teritoriul dușman, apropie decisiunea camerei bucureștene. Am reușit să tăiem circulația importantă a liniei drumului de fer încrucișat dela Cernăuți. Acuma ne sosese știri despre nouile încercări dușmane din tinuturile Dvinei, avem toată convingerea însă că aceste au caracterul pur demonstrativ.

Lui Secolo i se anunță din Petrograd: In cercuri competente se crede că în primăvară se vor da două ofensive. Planul uneia dintre ele este al unui general de seamă, care spune că în cursul iernei trebuie desvoltate mici atacuri în contra dușmanului pe întreg frontul dela Riga la Volhinia. In timpul acesta trebuie organizată o armată puternică, care la momentul dat să atace Austro-Ungaria și Germania. Celalalt plan a ieșit din partidul drept al dumei, care este de părere să se pornească imediat o ofensivă în Galitia, să se între cu triumf în Bucovina și trebuie atrasă în războiu și România.

Aviz.

Repetițiilor noastre solicitări pentru achitarea abonamentului n'au răspuns toți restanțierii ziarului nostru, așa că ne vedem constrânși să sistăm în zilele aceste trimțterea ziarului. La timpul său am avizat pe restanțierii noștri despre suma cu care ne datorează și le-am trimis și mandate postale. Regretăm că mulți au abstat dela îndatorirea lor, dar nu mai putem aștepta. Decisă nu surprindă pe nimeni că mâne ori poimâne n'o să i se mai inmanueze ziarul. Am fost concilianți tocmai luând în considerare vremile aceste, dar nici noi nu mai putem învinge greutățile de editare fără încurgerea sumei de abonament.

Ultima oară avizăm decl pe restanțierii noștri, rugându-i ca să-și achite sumele cu cari ne datorează cu întoarcerea poștel.

Nădăjduim de altă parte că vechii noștri abonați își vor reinol abonamentele deja de pe acum pe anul viitor pentru a ne oferi posibilitatea de a menține și pe viitor același fel de editare a ziarului „Românul” de zi și săptămânal ca felul de astăzi.

Administrația „ROMÂNUL”.

IBRĂRIA CONCORDIA

ARAD, STRADA DE AK FERENC NR. 20.

A apărut o serie nouă din cele mai frumoase ilustrate cu porturi naționale românești (bromargint, brune.) De prezent sunt numai matt, iar peste 3—4 septamâni vor fi și colorate. O serie de 25 bucăți costă Cor. 5. × 35 fileri porto recomandat, 100 bucăți franco Cor. 14.

Amânarea ofensivei împotriva Salonicului.

Statul major bulgar se teme de un atac al armatei grecești. — Fortificarea Salonicului. — Joffre la Salonic. — Guvernul englez e mulțumit cu situația dela Salonic. — Restul armatei sârbești va fi dus la Salonic? — Planul lui Essad Pașa. — Consulilor încă nu li se redă libertatea. — Reforma democratică a dreptului electoral în Grecia.

Arad, 11 Ianuarie.

Ziarul „Courrier de Salonique” publică următoarele cu privire la situația militară dela Salonic:

„Anumite informațiuni din Atena asigură că reluarea ofensivei germane în Balcani nu este atât de apropiată după cum se crede în genere. Această întârziere a acțiunii germane este datorită faptului că Germanii și aliații lor ezită să descindă în masse mari pe fâșia de teritoriu situată între liniile Salonic-Doiran și Salonic-Ghevgheli. Statul major bulgar vrea să evite trimiterea de trupe pe această fâșie strâmtă, temându-se de un atac eventual al armatei grecești contra celor două flancuri ale armatei bulgare, în cazul unei schimbări a situațiunii militare în Balcani în favoarea Quadruplei. Lupta pe fâșia de teritoriu Salonic-Doiran-Ghevgheli prezintă pentru Germano-Bulgari și un alt inconvenient destul de important. Liniile de drum de fier sunt în strâpânirea Anglo-Francezilor, așa că Austro-Germano-Bulgarii ar întâmpina pe teritoriul grecesc multe dificultăți de aprovizionare.

Pentru toate aceste motive, se crede în cercurile quadruple că Germanii vor amâna pentru mai târziu reluarea ofensivei contra Anglo-Francezilor.

Agenția Havas anunță dela armata orientală: Pe front e liniște. Noui preparative ale dușmanului n'au fost semnalate. Se pare că ofensiva proiectată împotriva noastră suferă amânare din cauza tratativilor cu guvernul Greciei.

Ziarul ateniens *Patris* anunță că Englezii și Francezii au adus la Salonic tunuri în număr așa de mare încât pe fiecare kilometru a frontului cad 10 piese.

După cum se anunță din Atena, Englezii au terminat lucrările de fortificare atât la Salonic, precum și pe insula Calohidike și pe linia de apărare construită dela granița grecească până la Salonic. Au fost angajați la aceste și 10 mii muncitori greci. Au fost construite 4 linii de apărare, în fiecare linie câte 3 rânduri de tranșee cu obstacole de sârmă.

În cercurile diplomatice din Atena se afirmă că generalul Joffre va sosi în curând la Salonic în vederea unor importante hotărâri ce trebuie luate în înțelegere cu comandantul trupelor anglo-franceze debarcate.

La întrebarea deputatului Cornwall, că situația diplomatică a împătritei înțelegeri nu s'a

schimbat oare în Grecia dela alegeri și e această situație mulțumitoare, lordul Cecil a răspuns în camera comunelor în numele guvernului său: *Antanta nu are nici un motiv ca să nu considere de mulțumitoare situația.*

În cercurile militare ale Înțelegerii se crede, că regele Petru s'a dus la Salonic pentru ca să rezolve chestia întrebuintării restului armatei sârbești. Regele sârb a avut în scopul acesta mai multe conferințe cu generalii Sarrail și Maillon. Se crede probabil, că restul armatei sârbești se va alătura trupelor expediționare din Salonic. Cete de 200—400 soldați sosesc zilnic din Albania la Salonic, unde vor fi organizate sub conducerea regelui Petru.

Ziarelor din București li se radiotelegrafiază: *Essad Pașa* a petrecut 2 zile în Salonic, unde a avut lungi conferințe cu statul major al Înțelegerii în scopul stabilirii unui plan al acțiunii sale.

Le Temps confirmă știrea că consulii arestați în Salonic și cari au fost internați în Toulon au fost dați pe timp nedeterminat în supravegherea autorităților franceze. Ziarele semioficiale din Paris scriu că din actele sechestrate în consulatele din Salonic s'au găsit asupra consulilor unele fapte de gravă natură și din cauza aceasta ei nu pot fi puși în libertate, ci din motive de precauțiune s'a ivit necesitatea să fie deplin izolați, împreună cu ceilalți funcționari arestați.

Consiliul de miniștri grec a luat unanim hotărârea să prezinte camerei un proiect despre reforma democratică a dreptului electoral. Partidul venizelist, care a luat mai întâi în programul său introducerea sufragiului universal, — după cum se anunță din Atena — întâmpină cu bucurie această hotărâre a cabinetului Skuludis. Primul ministru însuși a declarat că e dator guvernului ca să premieze jertfele aduse de popor prin lărgirea dreptului electoral, acum când i se cer națiunii mai multe jertfe. E aproape sigur că acest proiect al guvernului grec nu va întâmpina dificultăți din nici o parte.

PENTRU „CARTEA DE AUR ROMÂNEASCĂ”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie
: : : : săvârșită de eroii noștri. : : : :

Războiul european.

Lupte de artilerie la Lovcen.

Lugano. — Legațiunea din Muntenegru comunică din Cetinje următorul comunicat oficial:

În 5 Ianuarie s'au dat pe linia de războiu dela nord lupte artileristice fără rezultat. Pe linia ostică în direcția Moicovașului și a Beranei dușmanul a atacat cu șapte batalioane, toate atacurile însă le-am respins cu vehemență. Pe linia sudică lupte de artilerie. Am stătorit mari concentrații de armate la Bilec și Trebinje în contra liniei vestice a Muntenegrului. La Lovcen lupte de artilerie. La Mercotevici (pe hartă nu se găsește) s'a prăbușit un aeroplan german.

Fi-va ofensivă pe frontul Yser?

Berna. — *Standard* din Belgia anunță de pe frontul belgian: Timpul nefavorabil și noroiul mare împiedecă orice ofensivă pe frontul Yser. Cel mult între Dixmunden și Ypern e terenul mai favorabil pentru operațiuni. Acest front e apărat de soldații a trei state, ceea ce îngreunează colaborarea unitară a trupelor și dușmanul are astfel mai mare avantaj de succes. Dar înainte de terminarea expediției balcanice nici nu se speră, că se va porni vre-o ofensivă mai mare pe acest front.

Contele Salis-Sevis guvernorul Serbiei.

Viena. — Cu datul de 3 Decembrie *Belgrader Nachrichten* comunică: Ieri a sosit la Belgrad generalul conte Salis-Sevis, guvernorul teritoriilor sârbești ocupate de trupele austro-ungare, care va reprezenta în Serbia monarhia austro-ungară. Astfel, s'a terminat orice altă guvernare care nu este reprezentată de noul guvernor.

În primăvară vor fi decisiunile?

Zürich. — Cele mai de seamă ziare din Elveția *Neue Züricher Zeitung*, *Züricher Post*, *Gazette de Lausanne*, ba chiar și aderenta antantei *Journal de Genève* sunt de părere că luptele din primăvară vor fi decisive. Pe toate fronturile va fi o asemenea situație, care se va putea considera decisivă. Fiecare dintre beligeranți vrea să-și susțină această situație până la pertractările de pace. Dacă în primăvară și nici în vară nu se vor începe tratativele de pace, este semnul că războiul economic este mult mai greu de terminat decât cel cu arma. Vara aceasta însă va decide luptele economice și îndată ce statele beligerante pe lângă pozițiile lor de pe fronturi vor avea tabloul clar al situației economice, nu vor ezita un moment să grăbească sfârșitul războiului.

Ordinul de zi al lui Joffre.

Geneva. — Ziarul militar oficial comunică următorul ordin de zi al generalisimului Joffre:

Către soldații republicei!

Acuma, la sfârșitul acestui an de războiu, puteți arunca o privire plină de mândrie asupra activității voastre, și vă puteți reaminti marile sfârșiri dezvoltate de voi. În Champagne, în Artois, în Voevre și în Vogeze a-ți pricinuit imense pierderi dușmanului, care este incomparabil mai forte decât noi. Armata germană se menține încă, vede însă că trupele și munițiile îi scad pe zi ce merge. Pentru ca să sprijinească Austria care se clatină, trebuie să recurgă la glorie ușoare și succesele trecătoare de pe zonele inferioare, succese de cari au trebuit să abdică pe fronturile principale. Coloniilor germane le-am tăiat comunicația, s'au le-am luat în stăpânire. Aliații se întăresc mereu. Fiind cu desăvârșire stăpânii mărilor, se pot aproviziona cu ușurință, până când puterile centrale, epuizate atât financiar cât și economic, sunt nevoite să aștepte vre-o divergență iscată între noi, sau istovirea forțelor noastre. Par'că aliații, cari au jurat să lupte până la extrem, vor fi învoiați să-și calce jurământul, tocmai atunci, când a bătuț ceasul să ne facem socoteala cu Germania. Par'că soldații cari au dus cele mai grele campanii, n'ar mai putea să suporte frig și noroi! Să ne mândrim cu forțele noastre de rezistență și adevărul nostru, să ne aducem aminte de trecut pentru ca să punem temelul alcătuirii credinței noastre. Să ne gândim la morții noștri și să jurăm că-i vom răsbuna! Până când dușmanii noștri vorbesc de pace, noi să nu ne gândim decât la războiu și glorie!

INFORMAȚIUNI.

Arad, 11 Ianuarie 1916.

„PAGINI LITERARE” Nr. 1, din motive de ordin tehnic va apare numai la sfârșitul lunii Ianuarie. Hârtia de tipar între împrejurările de astăzi nu poate fi liferată cu promptitudinea din vremurile de pace. Mașinile pentru clișee, comandate de soc. „Concordia”, încă nu vor sosi până către sfârșitul lunii. Dorim ca revista să conțină cât mai multe ilustrațiuni actuale și de interes public, ceea ce nu se poate altfel, decât dacă stabilimentul tipografic are un atelier propriu pentru pregătirea clișeeilor. Sperăm că jertfele materiale pe cari le face soc. „Concordia” vor contribui, ca revista să se prezinte în mâinile cetitorilor români la nivelul revistelor din Apus.

Cât privește prețul revistei, rugăm on. public să nu mai trimită bani, până când, conform împrejurărilor de astăzi, nu vom fixa abonamentul, care va fi cât se poate mai mic, ca revista să pătrundă în pătură cât mai largă.

Deputat din România în Budapesta. D. deputat Filloți din București a petrecut câteva zile la Budapesta, în societatea deputatului nostru d. Dr. Nic. Șerban de Voila.

Știri din România. Luni, 3 Ianuarie n., la palatul regal a fost sărbătorită aniversarea nașterii A. S. R. principelui Mircea. A. Sa s'a născut la 21 Decembrie v. 1912 în palatul dela Cotroceni. A. Sa a împlinit deci vârsta de 3 ani. D. Brătianu, prim-ministru, a fost la palatul regal, unde a prezentat felicitări M. S. regelui și M. S. reginei. MM. LL. regele și regina au mulțumit dlui Brătianu pentru felicitările primite.

I. P. Sa Konon mitropolitul primat, a trimis M. Saie regelui o telegramă de felicitare.

Nu s'a oficiat nici un Te-Deum. La palatul regal, condicile palatului au fost deschise.

— Mercuri, 23 Decembrie v., la palatul regal s'a sărbătorit aniversarea zilei de naștere a principesei Ileana. A. Sa n'a născut în 23 Decembrie v. în palatul dela Cotroceni; a împlinit deci vârsta de 7 ani.

— Duminecă, 9 Ianuarie n. la palatul regal s'a sărbătorit aniversarea zilei de naștere a A. S. R. mica principesă Maria. A. Sa s'a născut la 27 Decembrie v. 1899, a împlinit deci vârsta de 16 ani.

— Luni, 10 Ianuarie n., a fost a 23-a aniversare a căsătoriei M. S. regelui Ferdinand cu M. S. regina Maria.

Cazuri de moarte. Din prilejul decedării nobilei române care a fost Ana Filip n. Tepeș, afară de îndurerata familie a defunctei Reuniunea femeilor române de acolo a lansat următorul anunț funebru:

Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrud-sat și jur, cu profundă durere vine a vă face cunoscut, că vrednica și în veci neuitata sa prezidentă **Ana Filip n. Tepeș**, după suferințe îndelungate, Marți în 4 Ianuarie n. a. c. la orele 4^{1/2} seara, a încetat din viață. Rămășițele pământestii ale regretatei defuncte, se vor așeza în cripta familiară din localitate, Joi în 6 Ianuarie n. a. c., la orele 1 p. m., premurgând serviciul religios funebru în biserica gr. cat. Deplângem în adormita: pe cea mai zeloasă și entuziastă propagatoare a cultului femeii române, pe deamna și prudenta prezidentă, care o viață întreagă a lucrat cu mult zel și succes, pentru a asigura existența și a înălța prestigiul acestei Reuniuni și a școlii de fețițe susținută de Reuniune. Vecinică și binecuvântată fie amintirea ei! Abrud, 5 Ianuarie 1916. — Comitetul Reuniunii.

— Aurel Manu, proprietar după un morbo greu și îndelungat a decedat în 3 Ianuarie st. n. în vârstă de 36 ani. Inmormântarea defunctului s'a făcut în 5 Ianuarie st. n. în cimitirul familiar din Sănmărtinul de Câmpie.

— Victor Hațegan, oficial și șef de secție la poșta reg. din Cluj, după grele suferințe a încetat din viață, în 1 Ianuarie st. n. în vârstă de 39 ani. Corpul neînsuflețit al defunctului a fost binecuvântat în capela spitalului „Carolina” din Cluj, în 4 Ianuarie n. a. c. de unde a fost trans-

La începutul anului, care grație vouă, va fi glorios pentru Franța, comandantul vostru vă împărtășește cele mai cordiale dorințe de bine.

Churchill comandant de batalion.

Rotterdam. — Corespondentul agenției Reuter anunță dela cartierul general englez că Churchill a fost încredințat cu comanda unui batalion scoțian de infanterie. Nu peste multă vreme va urma de sigur numirea lui de divizionar.

Victor Emanuel către armată.

Lugano. — Cadorna a adresat către armată următorul ordin de zi:

Regele căruia în numele armatei i-am adresat omagiile și aderențele noastre, a răspuns prin următoarea telegramă, pe care o comunic trupeilor: „Mulțumesc pentru urările de anul nou exprimate în numele trupelor. Armata, care și în luptele lunilor trecute a dat dovezi despre virtutea sa, de sigur și de aici înainte va avea aceeași atitudine, pe care patria așteaptă dela ea pentru mărirea ei. În această credință și convingere îi felicit cu dorința ferbinte ca gloria Italiei să încoroneze eroismul iubiților săi soldați. — Victor Emanuel”.

Conflictul naval german-american.

Rotterdam. — Din Washington se anunță: Referitor la ultima notă a lui Bernstorff, părerea cercurilor guvernamentale ale Statelor-Unite este că în războiul submarinelor Germania a primit toate condițiunile Americel.

Luptele din Mesopotania.

Londra. — Cu datul de 6 Ianuarie „Times” anunță în comunicatul generalului Townsend trimis lui Kitchener anunță că puternice trupe turcești s'au retras în Cut-el-Amara unde au atacat trupele bine întărite engleze. Comunicatul lui Townsend spune că Englezii și-au păstrat pozițiile și Turcii au fost nevoiți să se retragă și să abstea dela planul lor de atac.

Înțelegerea ostilă Vaticanului.

Zürich. — „Neue Züricher Zeitung” publică din sursă bineinformată: În baza autorizației primită din loc competent anunțăm, că acordul londonez semnat de Italia cuprinde o clauzulă, în înțelesul căreia nici una dintre statele cari au semnat acest acord nu se va învoi în nici un caz la internaționalizarea legii de garanță privitoare la ștful Scaun din Roma și totodată nu vor admite ca cu prilejul tratativilor de pace să se facă vre-o modificare în această lege în favorul Vaticanului.

Numitul ziar comentând acest comunicat scrie că nenorocitul acord londonez când a fost lărgit, i s'a dat o notă conspiratoare împotriva ștfului Scaun și al Papalității.

Ambasadorul Germaniei din București la Berlin.

București. — Ministrul Germaniei la București, von Busche a plecat la Berlin. Se dă mare importanță acestei călătorii a diplomatului german din București la Berlin.

Presă română despre situația războiului.

București. — Ziarul „Libertatea” face următoarea apreciere a situației războiului:

Pe frontul din Franța și Flandra nimic nou. Obicnutele lupte de artilerie continuă aproape pe întreg frontul, fără alte rezultate decât pagubele pe cari le provoacă reciproc beligeranții. Ultimele știri arată că luptele dela Hartmannswellerkopf, au fost extrem de sângeroase săptămâna trecută și că pierderile au fost neobișnuit de mari.

Pe frontul din Rusia, Germanii au încercat să treacă Dwina în regiunea Ellsenhof. În Galiția-orientală, continuă lupte înverșunute. Atacurile rusești dela nord-est de Cernăuți au fost respinse. Tot așa și atacurile dela nord-est de Bucac, unde forțele rusești au încercat să pătrundă în linile austro-germane.

Pe frontul austro-italian, artileria italiană a fost cu deosebire activă în basinal Flitsch și în preajma muntelui Krn. Infanteria austro-ungară a ocupat la nord de Dolje o tranșee italiană.

Pe frontul din Balcani: nimic nou.

Pe frontul din Asia: cloacul noul în Caucaz și în Persia.

portat la Cojocna, unde s'a făcut prohodul, apoi a fost așezat în cripta familiară de lângă biserica gr. cat. din Cojocna.

Odihnească în pace!

Câtă muniție a întrebuintat armata noastră? Răspunsul acestei întrebări îl dă Drul Grünwald în „Prager Tagblatt”. Socoteala lui este că armata austro-ungară a întrebuintat până acuma 1 și jum. miliarde gloanțe de armă infanteristă și 12 milioane umplături de tun.

Dăruiți. D. Aurel Marinescu din Bozintamare a trimis 5.20 cor. pentru soldații români invalizi.

D. Iuliu V. Albini, Zlagna a trimis 50 cor. pentru Orfelinatul din Sibiiu, ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou.

D. Petru Vancu, învățător în Măderat a trimis 20 cor. pentru Orfelinatul din Sibiiu.

D. Coriolan Ternovan, preot Borlești a trimis 20 cor. pentru răniții români și familiile lor.

D. Constantin Iosof, învățător Feldpost 28 a trimis 10 cor. pentru orfanii soldaților români morți pe câmpul de luptă în loc de cunună pe sicriul regretatului lui socru Dumitru Dădârlat din Săliste.

D. Nestor Vuici, sergent major, Risano a trimis 10 coroane pentru soldații români căzuți pe câmpul de luptă.

D. Ioan Candrea, jude reg. din Lipova a trimis 10 cor. pentru Orfelinatul din Sibiiu, ca răscumpărarea felicitărilor de anul nou.

D. căpitan Romulus Boldea, Feldpost 9 a trimis 20 cor. pentru fondul ziaristilor români și 30 cor. pentru Orfelinatul din Sibiiu ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou.

D. Dr. N. Brânzeu, Vulcan din prilejul adormirii în Domnul a iubitei lui fiice Monica întâmplată în 4 crt. st. n. în etate de 4 ani, în loc de anunturi funebreale a trimis 10 cor. pentru fondul ziaristilor români.

Mari mulțumiri!

Spitale militare fără femei. Ziarul oficial al comandei militare germane comunică o ordinațiune care exclude toate femeile medici din spitalele militare. Feministele s'au interesat în ministerul de războiu despre motivele acestei ordinațiuni și au primit răspunsul că este bazată exclusiv pe motive disciplinare. Femeile se pot valdita mult mai bine în practica particulară, înlocuind medicii înrolați. Deasemenea toate farmacistele din spitale și laboratoare au fost înlocuite cu farmaciști-militari.

Lupta cu cloșanul din tranșee. De cincisprezece luni se aud aceleași plângeri unanime din tranșee: Scăpați-ne de cloșani!

Afară de nesimpatia împotriva acestui dușman al locuințelor subpământene, stricăciunile produse de ei sunt foarte considerabile; nu se mai pot socoti hainele roase și toate obiectele la cari pot ajunge.

Cu toate protestele și jalbele zilnice, nici o inițiativă nu s'a luat pentru a-i pustii într'un chip oarecare.

În interesul acesta s'a ținut o consfătuire la institutul Pasteur din Paris. Doctorul Danys care de treizeci de ani se ocupă cu lupta științifică de-a stărpi cloșanii, în două conferințe a indicat mijloacele sigure împotriva acestor animale. Se pot întrebuinta îndeosebi două proceduri: o otravă compusă de însuș Dr.-ul Danys, urmarea căreia este o boală intestinală extrem de contagioasă produsă prin mumița otravă, boală care se ia dela unul la altul; și extractul toxic preparat la institutul Pasteur, care consumat în cantitate de un miligram omoară un cloșan. Pentru găurile scăpate în pământ și peretii tranșeeilor, se va întrebuinta ca și în agricultură, aburul de carbon sulfurat.

Se nădăjduiește că în douăzeci de zile, o echipă de patru oameni instruiți anume, vor putea pustii cloșanii din tranșee pe o întindere de 50 kilometri, împreună cu magazinele, stabilimentele și ambulantele apropiate.

Planul unei mari acțiuni. Géza Karácsonyi viceprezedintele academiei agricole din Halkali (Constantinopol) trimis din partea ministerului ungar a prezentat un plan vast guvernelor ungar și otoman. Acest plan accentuează frățietatea ungară și otomană și legătura economică a acestor două state, întărită prin planul lui de a aduce din Anatolia în Ungaria 20

mil de copii turci de șase și opt ani. Copiii ar fi crescuți în Ungaria în institute de agricultură ale statului, sau împărțiți în economii mai mari și mai mici. În chipul acesta copiii turci s'ar iniția în toate ramurile agriculturii atât pe teren practic cât și teoretic, și totodată și-ar însuși limba maghiară, iar reîntorși în patria lor în vârsta bărbăției, ar contribui la strănsele legături dintre aceste două state.

Géza Karácsonyi a fost luna trecută la Budapesta și și-a înaintat planul în ministerele de agricultură și instrucție unde a fost primit cu bucurie, și numai decât s'au început pertractările necesare. După cum suntem informați afacerea este atât de înaintată, încât s'au și luat în combinație orașele în cari s'ar plasa copiii turci. Se svonesc trei orașe de provincă: Casovia, Cluj și Seghedinul.

Si-a pierdut graiul pe lacul Balaton. Din Keszthely se anunță: În apropierea orașului Keszthely, valurile Balatonului au aruncat la mal o barcă hodorogită cu un prizonier rus, care își pierdu-se conștiința. Când și-a revenit, s'a aflat că e mut. Săvârșind muncă la societatea pescarilor din Siofok, răpit de valuri a fost despărțit de tovarășii săi, s'a pierdut pe lac și de frică și groază și-a pierdut graiul.

Permisiunea de duel a ofițerilor. „Külügy-Hadügy” scrie: Dela izbucnirea războiului, ofițerii sunt de părere arogantă, că în cursul războiului afacerile de onoare nu le pot aplana pe cale cavalească. Se aduce la cunoștința trupelor și a comandamentelor, că oricari chestii de ordin cavaleresc ivite între ei se aplanează și acum în felul cum s'a făcut înainte de războiu.

Cartea albastră a Suediei. „Dagens Nyheter” are informația că guvernul suedez a încredințat deputatului Carol Hildebrand redactarea cărții albastre despre neutralitatea Suediei. Dela biroul afacerilor externe se lansează informația, că guvernul are să dea multă importanță marfei de contrabandă de pe apele suedeze dintre Anglia, Copenhaga și Finlanda, dorind să aplaneze dificultățile pricinuite din această împrejurare.

Colonel, membru al academiei. Academia franceză se va întruni la începutul anului viitor pentru alegerea noului membru în locul contelui Albert Mun. „Matin” din Paris anunță că noul membru va fi ales colonelul Drian, deputatul orașului Nancy, care a scris până acum 32 volume pe terenul științelor militare.

Noul guvern muntegrin. Consulatul muntegrin a comunicat cu datul de 8 Ianuarie următoarea telegramă oficială din Cetinje: Guvernul generalului Vucotici și-a dat dimisia, care a fost primită de regele. Cu formarea noului cabinet a fost încredințat Lazarov Mincovici. Membrii noului guvern sunt următorii: Prim-ministru și afacerile externe: Mincovici, finanțe și afaceri comune: Andrea Rudovici, războiu: generalul Rehovici, interne: Bizo Popovici, culte și justiție: Marcu Radumovici.

Spectacolul războiului. Din Basel se comunică: Luptele pentru Hartmannsweilerkopf din ziua de anul nou au avut enorm de mulți spectatori în Basel. Oamenii s'au urcat pe muntele Bruderholz în speranța că vor avea tabloul teatrului bătațiilor dela poalele Vogezelor. Peste zi însă nu s'a putut vedea nimic, doar bubuiturile tunurilor și a armelor s'a putut auzi foarte clar. Deodată cu noaptea însă, spre nord dela Than în Alsacia s'au aprins reflectoarele și sburau în aer proiectilele. Vogezii au fost luminați încât s'au putut distinge coastele lor. Cu binoclu s'au putut distinge gloantele aprinse de tunuri și exploziile granatelor de foc. Publicul curios de acest tablou a fost martor la un spectacol pe cât de grandios, pe atât de înfricoșător.

PURCEI DE ZAHĂR „1916” pe anul nou românesc ofer onorațiilor mel musterii pe lângă prețuri moderate (dela 2—6 cor.) Primesc pregătirea a orice fel de prăjituri pentru diferite ocazii. Țin permanent prăjituri pentru ceaiu precum și zaharicale fine.

Comandele pe cari le rezolv urgent și conștientios, rog a se adresa COFETĂRIEI MATZKY-ARAD.

Kenro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de: P. Robescu.

(Sfârșit)

(52)

Cu cât lupta se făcea mai crâncenă, cu atât Takeo își uita de sine. Activitatea sa nu mai avea margini, și se găsea ca într'o stare de beție; cu toate astea ordinele lui erau precise și când era vorba să micșoreze distanța dintre nava sa și inamic, și când trebuia să se dea la o parte ca să nu fie înconjurată și izolată, și când trebuia să îndrepteze spre inamic tunul acesta sau celălalt. Răgușise, dar nu băgă de seamă. Bombele inamice explodeau pe Matsushima rupând bucăți din chiurasă, aprinzând lemnăria, acoperind puntea cu sânge. Dar Takeo nu băgă de seamă. Bubuitul tunurilor vrășmașe era ca o muzică plăcută. Or de câte ori detunăturile încetau, dansul se mâlneea. Siguranța și sângele său rece, avea mare influență asupra soldaților săi. Dansii, neținând seama de bombele cari cădeau imprăștiind moartea, încărcau tunurile, ochiau, dădeau foc, fără să-și piarză cumpătul. Tunurile bubuiau neîncetat; morții și răniții se ridicau de infirmieri în cea mai mare ordine. Tot sistemul de organizare militară funcționa repede și precis.

Spectacolui teribil se schimbă. Marea și cerul acoperit de nori deși de fum negru, precum și valurile cari se ridicau furioase, impedica să se vadă semnălele bandierilor. La fiecare clipă bubuia tunurile, trăsneau bombele, șușau obuzele peste vapoare și pe lângă ele, pe când marea în tempești umplea atmosfera cu o ceață umedă, care se ridică din valurile ei furioase.

Glasul căpitanului se auzi strigând:
— Ting-yuen arde!

Printr'o ruptură a norilor deși de fum, se văzu prora vasului inamic învăluită într'o coloață de flăcări.

Takeo și marinarii lui, se îndârjiră mai rău.
— Înainte! Foc! Dați-i ultima lovitură! Foc!

Tunurile bubuiră cu îndoită vigoare.

Luată între două focuri, flota chineză era în dezordine; Chao-yuen se scufundă încet, stingând în valuri incendiul care o cosuma; Yong-kei era scoasă din luptă. Chih-yuen era gata să se cufunde; Ting-yuen era în flăcări, și Lai-yuen începuse să arză.

Escadra volantă începu urmărirea năvilor chineze cari fugeau ca să nu fie silite să se predea, iar escadra principală își îndreptă focul spre Ting-yuen și Chen-yuen.

Începuse faza a patra a bătației. Ceasurile erau trei după amiazi. Incendiul de pe Ting-yuen se întindea, dar nava se apăra cu putere. Chen-yuen se apăra de asemenea, și cele două vase gigante, construite cu fier și cu oțel, rezistau voinicște asaltului japonez.

Până la orele patru, Matsushima stătu în fața vapoarelor chineze, și când Takeo văzu că bombele tunurilor sale cu tir repede după ce loveau vasele inamice în coaste, cădeau în apă fără să le facă nimic, atunci se infurié, își mușcă buzele și scoțând sabia, strigă:

— Căpitane! sunt fermecate...
Căpitanul alergă dela un tun la altul.
— Foc! Ochii pe punte! Foc!
— Foc! strigă și Takeo.

Trăgătorii ochiră și descărcară tunurile.

În acele momente se auzi un sgomot îngrozitor și Matsushima tresări ca și cum un vulcan s'ar fi deschis sub ea, iar Takeo, fu aruncat la pământ. O bombă loviște tunul cu tir repede la câțiva pași de dansul. — Ah! — făcu Takeo ridicându-se; dar căzu iar pe punte. Simți o durere vie în picioare. Se uită împrejur: puntea era acoperită de sânge și de bucăți de carne omenească. Comandantul nu se vedea. Scutul care apăra tunul era spart, și prin spărtura aceea enormă se vedea ceva albastru mișcându-se: marea.

Durerea îl învinse și închise ochii. Auzi vaețele răniților, părăitura lemnului arzând și strigăte: Foc! Foc! La pompe! La pompe!

Ca prin vis i se păru că aude pași lângă el, și patru brațe voinicesti îl ridicară în sus. Când îi atinseră picioarele, Takeo simți o durere nespursă, și dădu un țipăt. Simți o boare arzătoare peste ochi, și-și pierdu cunoștința.

Ultima oră.

SUEDIA SE PREGĂTEȘTE DE RĂZBOIU?

Stockholm.— Guvernul suedez a interzis tuturor ofițerilor din armata suedeză de a părăsi țara. Măsura aceasta dă loc la întărirea svonurilor după cari Suedia ar fi în ajunul unei hotărâri definitive în legătură cu participarea ei la războiul european.

SCUPCINA CONVOCATĂ ÎN FRANȚA.

Atena.— Se telegrafiază din Salonc, că mulți deputați sârbi aflători acolo, au primit invitația de a pleca imediat în Franța, la Nancy, unde se așteaptă și sosirea membrilor guvernului sârb, spre a se ține o adunare extraordinară a Scupcinei.

SOLDAȚI BURİ LA SUEZ.

Basel.— „Baseler Nachrichten” află din Roma că la Suez au sosit mai multe regimente de soldați burī din Transvaal.

FORȚE GERMANE LA VARNA.

Rotterdam.— Se anunță din Malta: Importante forțe germane se află la Varna. Ofițeri austro-ungari au plecat în Siria pentru a participa la campania contra Egiptului.

CAPITULAREA KUT-El-AMAREI IMINENTĂ.

Rotterdam.— Se anunță din Londra: Turcii vor constrânge Kut-el-Amara prin foamete să capituleze. Cetatea e încercuită deplin. Chiar și generalul Towseud e impresurat în cetate cu peste 10.000 soldați ai săi. Armata engleză, care a plecat din Kormin pentru ca să salveze cetatea, a fost atacată la jumătate drum de Turci și a fost deplin înfrântă.

JAVUZ SELIM ÎN LUPTĂ CU UN CRUCIȘĂTOR RUS.

Constantinopol.— Se anunță oficial: Dușmanul a încercat în 7 c. o leșire din Kut-el-Amara, dar n'a reușit.

Pe Marea Neagră crucișetorul nostru Javuz Selim a avut o luptă artileristică cu vasul rusc Imperatorița Marița, pe care l-a nimerit. Javuz Selim e neatins.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Au plătit în abonament următorii: D. Vasile Beles, Chitighaz 14 cor. pe sem. I 1916; d. Nicolae Cornean, Zăguzen 4.80 cor., până la 15 Februarie 1916; d. Emilian Doboșan, Caransebeș 7 cor., pe cvart. I 1916; d. Dr. Ioan Harsia, Reghinul săsesc 20 cor. până la 15 Iulie 1916; d. George Ioan, Mihaifalău 14 cor. pe sem. I 1916; d. Filip Leuca, Pâncota 21 cor. până la 31 Martie 1916; d. V. Liscan, Simleu 10 cor. până la 31 Ianuarie 1916; d. Romul R. Stoica, Visag 7 cor. pe cvart. I 1916; d. Teodor Vulpe, Orăștie 14 cor. până la 31 Ianuarie 1916; d. Augustin Cupșa, Bontida 14 cor. până la 30 Aprilie 1916; d. Emil Patachi, Erseni 14 cor. pe sem. I 1916; d. Eugen Dredean, Tortolt 7 cor., pe cvart. I 1916; d. Maria Sănjoan, Maier 2.40 cor. pe Ianuarie 1916; d. Petru Vancu, Măderat 7 cor. pe cvart. I 1916; d. Ioan Boca, Prătauțul vechiu, 2.40 cor. până la 31 Ianuarie 1916.

Mulțumită publică.

Mulțumim din toată inima tuturor acelora cari, din tristul incident al morții unicului și în veci neuitatului nostru fiu Simeon, au participat la durerea noastră și ni-au întins câte un picur de mângâiere, prin condolare asistând la îngroparea celui ce a fost bucuria și nădejdea noastră.

Hunedoara, la 4 Ianuarie 1916.

Simeon Chirca și soția proprietar.

Ci 2560—1

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA”

: SOCIETATE PE ACȚII. :

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1|a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

**Executare
promptă. :**

**Prețuri :
moderate :**